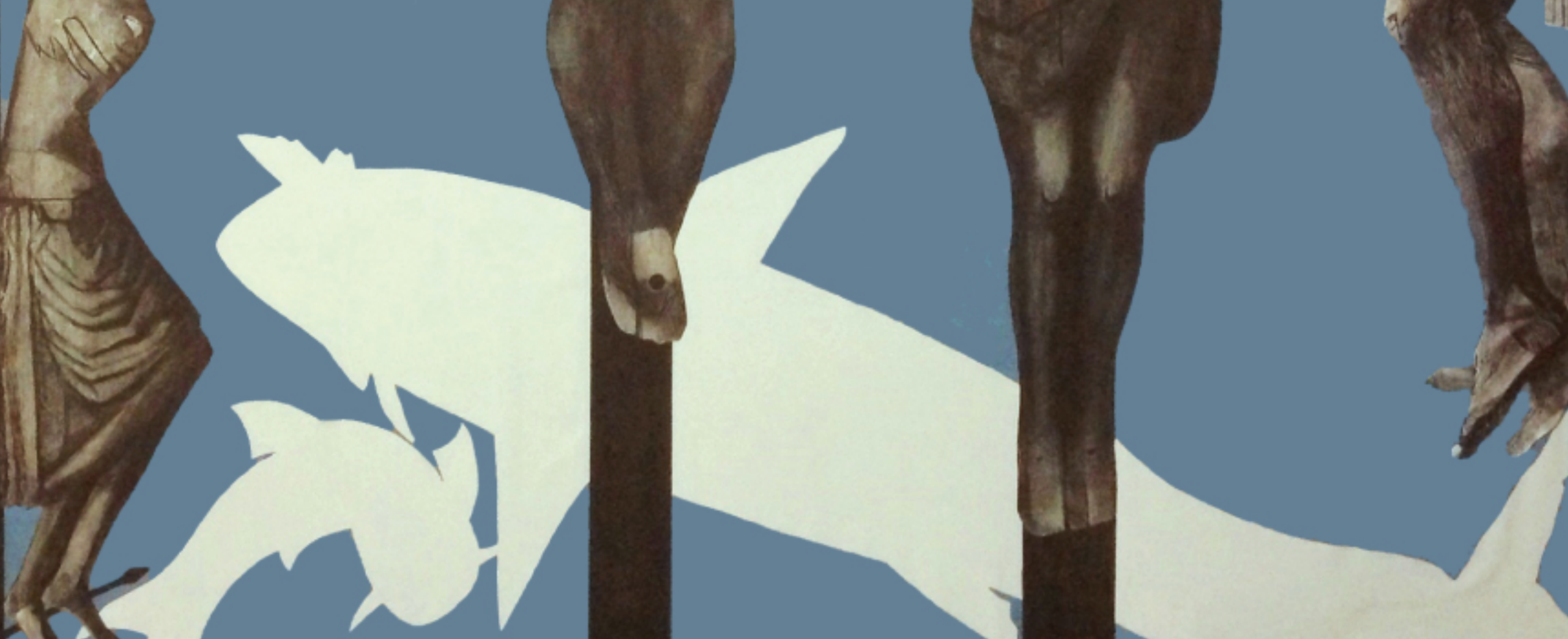

Альбіна Ялоза, П'ять хлібів, 2014, фрагмент, полотно, мішана техніка

По той бік

03.12. - 12.01.15
Альбіна Ялоза

Усе, що робиться з любові - завжди по той бік добра і зла.
Фрідріх Ніцше

«По той бік» - найбільш особиста серія Альбіни Ялози. Озираючись на минулі проекти, такі як «Культ» (об'єктами якого були побутові речі «швидкого використання») або «Втрачений рай» (складений із пейзажів), можна було казати про особливе місце людини. Її відсутність на роботах означала зовсім протилежне - звернення до глядача як до необхідного доповняльного елемента: аби той зважив відносини зі світом речей, аби знайшов своє місце у пейзажі.

Та цього разу серія є майже індивідуальною справою художниці. У реверсних зображеннях ліногравюри вона переосмислює власні стосунки з біблійними мотивами. Так само нові й прообрази серії. Це вже не близьке навколишнє буття, і не фантазія художньої уяви. Це реальні артефакти - сакральна скульптура, здебільшого відірвана від свого місця, розбита, забута й самим часом закинута на периферію. Скульптура, що сама по собі потребує значної дослідницької роботи.

Знайдені, відібрані та сфотографовані, позичені у реставраторів та антикварів, узяті з колекції Павла Гудімова (деякі - з проекту «Діалог» Ігоря Яновича) тощо - всі ці прообрази стали деталями, з яких будується серія. Бо кожна фігура, кожен дерев'яний шматок є матеріальним свідком присутності сакрального - рукотворний, проте водночас більший за це визначення - учасник життя «по той бік». Безсумнівно, ця серія могла би бути колекцією, таблицею елементів, сіткою класифікації. Однак чільним композиційним стрижнем тут стала аж ніяк не наука і не любов до зібрання старовини, а тексти. Це давня, як історія мистецтва, увага художника до першоджерела, підкріплена реальністю речей, що працює на художній «третій зміст».

Інтерпретації Ялози дуже близькі до Євангелій, бо майже буквально чіпляються за слова. Святе причастя ділить корпус Христа на тіло та кров («Євхаристія»). У десяти розіп'ятих дерев'яних грудинах блукають чужорідні металеві цвяхи, що мертві, та рухаються, бо тіло - живе («По той бік»). Хрещення у Йордані (за сюжетом, звісно, ніякого «хреста» тоді ще не було) відбувається на абстрактному перехресті вод, заздалегідь передбачаючи долю Ісуса, який сам - зламана частина набагато пізнішої сцени («Хрещення»).

Назва проекту спершу з'явилася як робоча: мова йшла про зворотну сторону антикварних янголів («Плащаниця»). Згодом зміст назви збагатився ще одним напрямом - знизу-вгору (і навпаки), від земної точки зору до небесної, окремо підкресленої розмежованим двокольоровим тлом («Тайна Вечеря», «П'ятидесятниця», «П'єта»). Намір зазирнути «по той бік» має в обох контекстах свій метафізичний сенс: Творіння може бути побачене з усіх сторін. І якщо ти очікував подивитися на освітлені божественним сяйвом дитячі окрилені обличчя, а бачиш пронумеровані та безликі силуети - скоріш за все тобі пощастило опинитися по той бік.

Це проект, на якому Альбіна Ялоза зробила короткочасну зупинку. Ще незавершений, який веде художницю далі. Адже серія є, в першу чергу, не відображенням авторського погляду, а, скоріше, етапом його формування в живому русі роботи - співіснуванні першотексту, сакральних об'єктів та техніки друку. І, не зважаючи на високий рівень особистісного, глядач має можливість зазирнути у цей процес.

Борис Філоненко

Альбіна Ялоза народилась 1978 року в Харкові. Живе і працює в Одесі.

1999 року закінчила Харківське державне художнє училище за спеціальністю «живопис», 2006 – Харківську державну Академію Дизайну і Мистецтв за спеціальністю «графіка». Працює переважно з ліногравюрою, колажем, створює скульптурні й редімейд-об'єкти.

Із 2003 року бере участь у виставках в Україні та за її межами. Перша виставка «Зустріч» в рамках фестивалю NonStopMedia відбулась в Харківській міській художній галереї. 2005 року стала учасницею «Харківського вернісажу», що пройшов у німецькому місті Нюрнберг, в галереї Handwerkerhof.

Із 2010 року є членом Спільноти художників України.

Уперше в Я Галерея роботи Альбіни було представлено в групових проектах «Народне актуальне. Натюрморт» (куратори – Павло Гудімов, Лідія Лихач) та «Бєбібум» (куратор – Павло Гудімов) у 2010 році. Наступного року відбувся персональний проект художниці під назвою «Культ», де об'єктом дослідження стали звичайні речі, що «відо-бжають життя і оповідають про людей». А в серпні 2012 року, в другій персональній експозиції в Я Галерея «Втрачений рай», Альбіна Ялоза почала працювати над пей-зажем – у його «пост-сучасній» репрезентації. Дослідження пейзажу як жанру було продовжено в персональному проекті художниці «Тиша» (2012) в Національному художньому музеї України. У 2013, в спільному проекті з Андрієм Дудченко «Літо-Осінь», художниця показала нову серію «Зона відпочинку».